

TMINSKI MODRI VETERAN 40

**SPOZNAJMO SE
UTRINKI OD ZADNJE ŠTEVILKE
ZGODOVINA— PRISPEVKI**

**ŠTATUS VETERANA
ŠPORT ZA STAREJŠE
BREZ NJIH BI NAM ŠLO TEŽJE**

Slovesnost na Pokljuki

Tekma z MK puško na Vojskem

Slovesnost v Gonjačah

Pohod MSNZ

Planina Kuhinja

Strelska tekma v Opatjem selu

Varna pot v šolo

ERŽEN Milan

Cerje

SPOZNAJMO SE

NAGOVOR UREDNIKA

Letos res hitro nabiramo gradivo in spremljamo delo pododbora Tolmin, ter pomembnejše novice od društva in združenja. Osnova glasila je ostaja enaka kot v vseh številkah do sedaj.

Trudim se, da bi vas seznanjati z novostmi. Moram pa se zahvaliti Eriki GERBEC, Igorju VEZOVIK in Vidu ŠIBELJA, ki prispevajo večino fotografij, Kiri B. TALJAT, Igorju VEZOVIKU in K. ZEMLIČU, ki prispevajo tudi članke.

Zaradi ekonomičnosti in ekološke osveščenosti boste člani, ki imate elektronsko pošto (EP), še naprej dobivali glasilo po njej. Člani, kateri nimate EP pa po pošti.

Zaželeni so prispevki članov. Pisanja bom objavljaj v celoti in z navedbo avtorja. Žaljivih člankov ne bom objavljaj. Članke, pisma oz. komentarje pošljite na mojo EP **komar.dusan1@gmail.com** ali na moj naslov **KOMAR Dušan, Trg 1. maja 4a, 5220 Tolmin.**

Avtor in urednik KOMAR Dušan

SLOVARČEK

DVSSP—Društvo veteranov SEVER severne primorske

ZPVDs—Združenje policijski veteranskih društev SEVER

OZVVS—Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo

ZBV NOB BKT—Združenje borcev za vrednote NOB Bovec, Kobarid, Tolmin

OZSČ—Območno združenje slovenskih častnikov

SV—Slovenska vojska

MORS— Ministrstvo za obrambo republike Slovenije

MNZ—Ministrstvo za notranje zadeve

VCP—Vadbeni center Policije

PM—postaja milice

PP— Policijska postaja

PVD— Policijsko veteransko društvo

PODATKI O GLASILU:

Letnik: 2025

Številka: 40

Datum izdaje 21 .09 .2025

Število E prejemnikov: 104

Število tiskanih izvodov: 10

STATUS VETERANA

V našem pododboru imajo vsi člani, ki imajo pravico po sedanji zakonodaji do statusa veterana, status urejen, zato ne bom te teme obravnaval več široko. Ko bodo kakršnekoli spremembe boste o njih obveščeni po EP in kasneje tudi v glasilu.

PRAVICE VOJNEGA VETERANA – SPREMEMBE

Ko vojni veteran dopolni 50. let starosti mu pripadajo naslednje pravice:

- plačila dodatnega zdravstvenega zavarovanja (starost 50 let)
- veteranskega dodatka (če delež prejemkov na družinskega člana ne dosega 726,31 €;
- dodatka za pomoč in postrežbo, če ga ne more uveljaviti po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
- letnega prejemka (če je odlikovanec z najvišjim državnim odlikovanjem, organizator narodne zaščite);
- brezplačne vožnje (če je odlikovanec z najvišjim državnim odlikovanjem, organizator narodne zaščite), in sicer z avtobusom ali vlakom na ozemlju Republike Slovenije štiri krat na leto;
- klimatsko zdravljenje—enaka zakonodaja kot za vojne invalide
- pogrebne (Ob smrti vojnega veterana organizatorja narodne zaščite ali odlikovanca z najvišjim državnim odlikovanjem, lahko uveljavi pravico do pogrebne oseba, ki oskrbi pogreb v višini, kot določa Zakon o vojnih veteranih. Oseba, ki krije stroške prevoza posmrtnih ostankov zgoraj navedenega umrlega vojnega veterana od kraja smrti do kraja pokopa (na ozemlju Republike Slovenije), ima pravico do povračila dejanskih stroškov prevoza.); in
- pokojninsko dobo.

Podrobne podatke lahko dobite na UE Tolmin. Lahko se z vprašanji obrnete tudi name in vam bom poskušal odgovoriti po svojih zmožnostih.

»SE ŠE SPOMINITE«

Ker novih prispevkov za to temo še vedno ni, bom nadaljeval s to rubriko ko se bo pojavila nova tema.

DOGODKI KATERE SMO IZVEDLI, ALI SE JIH UDELEŽILI OD PREJŠNJE ŠTEVILKE

SLOVESNOST NA POKLJUKI

Na biatlonskem stadionu na Rudnem polju je bila 12.7. zaključna prireditev 39. spominskega pohoda na Triglav. Spominski pohod je posvečen Triglavu, ki je simbol slovenstva in patroljam, ki so se, v boju za svobodo in neodvisnost, povzpele na vrh leta 1944 in seveda tudi leta 1991.

Partizanski pevski zbor je, ob spremljavi orkestra Slovenske vojske, prepeval partizanske in domoljubne pesmi. Nagovoril pa nas je minister za obrambo, gospod Borut Sajovic.

Z bučnim aplavzom je zbrana publika na prireditveni prostor pospremila pohodnike v spremstvu praporov - člane združenja za vrednote NOB, veterane vojne za Slovenijo, člane Združenja Sever ter člane Zveze slovenskih častnikov.

Slovesnost je bila posvečena spominu na vse, ki so prispevali k svobodi in neodvisnosti Slovenije in dokaz, da spoštovanje preteklosti ostaja trden steber slovenske narodne zavesti.

Tekst Kira B. TALJAT, fotografije S. BIŠČANIN in V. ŠIBELJA

ZAHVALA ČLANICE

Objavljam zahvalo članice za finančno pomoč, ki jo je prispevalo naše društvo.

ZAHVALA

DRUŠTVU SEVER SE NAJLEPŠE ZAHVALJUJEM ZA PREJETO DENARNO POMOČ V FINANČNI STISKI. SEM VDOVA IN V HIŠI ŽIVIM SAMA. PO TEŽKI OPERACIJI IN DOLGOTRAJNEM OKREVANJU SEM POTREBOVALA ZUNANJO POMOČ PRI OSKRBI IN PREVOZIH DO BOLNIŠNIC.

TO JE ZAME, KI RAZEN POKOJNINE NIMAM NOBENIH PRIHODKOV, PREDSTAVLJALO PRECEJŠEN STROŠEK. VAŠEGA RAZUMEVANJA MOJE STISKE IN ODOBRENE FINANČNE POMOČI, SEM BILA ZELO VESELA.

HVALA VSEM, TUDI PODODBORU DRUŠTVA SEVER TOLMIN, KI JE PODAL PREDLOG ZA POMOČ.

JEVŠČEK NADJA – VOLČE

SLOVESNOST V GONJAČAH

Ob številnih dogodkih v juniju, katerih smo se udeležili in jih izvedli, se mi je naslednji nekako izmuznil.

Dne, 30. junija 2025 ob 18.00 uri je bila pri spominskem obeležju v Gonjačah v Brdih - v križišču cest za Sabotin — slovesnost v spomin na spopad miličnikov z pripadniki JA. Namen prireditve je ohranjanje spominov na dogodke ob osamosvajanju države Slovenije leta 1991. Prisotne sta pozdravila predsednik OZVVS Brda Abramič in predsednik DVSSP Angel Vidmar. Slavnostni govornik je bil podpredsednik OZVVS Jožef Člekovič. Prireditev je povezovala Sindi Rutar Erzetič. Kulturni program so oblikovali učenci OŠ Kojsko pod vodstvom mentorice Helene Vendramin in moški pevski zbor Ludvik Zorzut.

Tekst D. KOMAR, fotografije V. ŠIBELJA.

STRELSKO TEKMOVANJE NA VOJSKEM

Člani OZVVS Idrija - Cerkno so v počastitev Dneva državnosti in ohranjanju spomina na delovanje enot Teritorialne obrambe Idrija v osamosvojitveni vojni za Slovenijo leta 1991, v soboto 19. julija 2025, na Vojskem nad Idrijo organizirali 21. strelsko tekmovanje z malokalibrsko puško in pohod »Po poteh enot TO Idrija« po Vojskarski planoti. Tekmovanja se je udeležilo več članov društva, predvsem iz našega pododbora. Nekateri člani so tudi pomagali pri izvedbi tekme. Letos se je tekmovanja udeležilo 68 strelk in strelcev. Naše tekmovalke in tekmovalci izjemoma niso segli po medaljah, ampak so se uvrstili v sredino lestvic. Po zaključku tekme in pohoda je sledila slovesnost. Najprej sta prisotne pozdravila predsednik OZVVS Idrija Cerkno Jurij KAVČIČ in predsednica KS Vojsko Damjana BONČINA. Slavnostni govornik je bil dr. Danilo Turk, pravnik, diplomat, nekdanji predsednik Republike Slovenije in pomočnik generalnega sekretarja Organizacije združenih narodov. Spomnil je na enotnost slovenskega naroda v času osamosvajanja Slovenije ter požrtvovalnost in hrabrost pripadnikov Teritorialne obrambe in takratne Milice, pa tudi drugih struktur pri obrambi novo nastale države. Poudaril je pomen narodove enotnosti tudi v današnjem času, ko mir v svetu nikomur ni zagotovljen in več samoumeven. Izrazil je željo, da bi tudi v prihodnje znali stopiti skupaj in da bi pozitivne izkušnje slovenskega osamosvajanja v večji meri prenašali tudi na mlade. Opomnil je tudi na potrebo po treznem, modrem a odločnem nastopanju v prizadevanjih za dosego in ohranjanje miru v svetu. V kulturnem programu sta nastopila dva mlada harmonikarja iz Vojskega. Dogodek se je zaključil z razglasitvijo rezultatov 21. strelskega tekmovanja z malokalibrsko puško, ter podelitvijo medalj in pokalov najuspešnejšim strelkam in strelcem.

Tekst D. KOMAR, Fotografije E. GERBEC

POHOD OB 35. OBLETNICI MSNZ

V soboto, 6. septembra 2025 ob 08.15 uri, smo se odpravili izpred lokala Pri Miklavžu, na Mostu na Soči, na prvi pohod MSNZ. Pohod smo organizirali v počastitev osnovanja in delovanja MSNZ, oz. njeni 35. obletnici ustanovitve. Najprej smo se ustavili na Mostu na Soči pri plošči hranitelju orožja. Tu je bilo med osamosvojitveno vojno, v pro-

starih bivšega oddelka Milice, shranjeno gorivo in orožje. V nadaljevanju smo mimo spomenika Ivanu PREGLUJ prišli do pokopališča, kjer smo pri spomeniku padlim borcem NOB prižgali svečo v spomin nanje in vse naše pokojne veteranke in veterane. Od tu je tudi lep pigled na jezero in okoliške vasi. Spustili smo se v vas Modrejce, jo prečkali in se ustavili na »Modrejski plaži« ob Mostarskem jezeru. Kira in Senad sta nas pogostila z domačimi dobrotami. Zatem smo nadaljevali po kolesarski stezi, ob Soči, in v zadnjem delu Tolminki v Tolmin. Ustavili smo se pri nekdanjem Dijaškem domu, kjer je plošča zbirni center v katerem so bili v večini nižji oficirji, dokler ni bila urejena dokumentacija za izpustitev. Od tu smo odšli do spominskega obeležja Braniteljem Slovenske samostojnosti Na logu v Tolminu (bivši vojašnici), kjer smo pohod zaključili.

Tekst D. KOMAR, fotografije E. GERBEC in D. KOMAR.

UREJANJE IN ČIŠČENJE PISARNE

Tudi letos smo organizirali čiščenje prostorov pisarne. Že v pričetku leta je Senad poskrbel, da imamo obešalnik za oblačila, v začetku tega meseca pa sta Erika in Igor očistila okna in oprala zavese. V torek 9. septembra smo se dogovorili za generalno čiščenje. Zbrali smo se Dragica, Erika, Igor in Nevenka, pridružil pa nam je tudi Rok. Na steno »naše pisarne« smo obesili dve novi plaketi. Zatem smo temeljito počistili vse prostore.

Tekst in fotografije D. KOMAR.

VARNA POT V ŠOLO 2025

Letos smo že šesto leto, člani društva iz pododbora Tolmin, sodelovali s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Tolmin, pri varovanju učencev 1. razreda na poti v šolo. Dogovorili smo se, da bomo letos akcijo izvajali 10 dni. Od 01. do vključno 12. septembra nas je sodelovalo 14 članov društva, ki smo bili razporejeni na križiščih, pri prehodih za pešce, avtobusnih postajališčih v bližini šol in drugih kritičnih točkah v Tolminu, Čiginju, Mostu na Soči, Idriji pri Bači, Slapu ob Idrijci, Dolenji Trebuši in Kneži – Ilovci. Naše delo je zajemalo zagotavljanje varnosti vsem otrokom, ki so prihajali v šolo ali vrtce. V 10. dneh se ni zgodila nobena nezgoda, kar je verjetno zaslug v manjši meri tudi našega dela. Smo pa opazili več nepravilnosti, kršitev voznikov in odraslih pešcev, kot tudi nekaj kršitev učencev. O tem bo izdelano poročilo za SPV CP Tolmin, kjer bomo predlagali tudi nekatere rešitve, da bi bila pot v šolo za učence še varnejša.

Tekst D. KOMAR, fotografije Erika, Drago, Dušan, Bogdan, Igor

STRELSKA TEKMA V OPATJEM SELU

V soboto, 13. septembra 2025, so se štirje člani našega društva iz pododbora Tolmin udeležili tekmovanja v streljanju v organizaciji Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo »VETERAN« Nova Gorica in v izvedbi Strelskega društva Perun Opatje selo. Tekmovali smo z malokalibrsko pištolo in malokalibrsko puško stoje na razdalji 15 metrov brez optičnih pripomočkov. Za uvrstitev se je štel skupni rezultat. Naš član Igor Vezovnik je prejel pokal za dosegeno tretje mesto. Srečko Lisjak, predsednik območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Veteran Nova Gorica, je vsem štirim udeležencem tekmovanja iz našega društva podaril svojo knjigo Verzi in misli vojaka – bojevnika – Lisjaka.

Tekst in fotografije VEZOVIK I..

SREČANJE V SPOMIN NA PADLE IN PONESREČENE V KRNSKEM POGORJU

V nedeljo, 7. septembra 2025, smo se člani našega društva, kar precej nas je bilo, udeležili srečanja v spomin na padle in ponesrečene v Krnskem pogorju na planini Kuhinja pod Krnom. Srečanje so ob lepem vremenu obogatili pevci moškega pevskega zbora Prosvetnega društva »Justin Kogoj« Dolenja Trebuša in otroci Osnovne šole Simona Gregorčiča Kobarid, podružnična šola Smast. Slavnostni govornik je bil mag. Martin Šolar, podpredsednik Planinske zveze Slovenije in direktor Kobariškega muzeja. Pozdravne besede in zaključno recitacijo nam je posvetil predsednik Krajevne organizacije Združenja borcev za vrednote NOB Vojko Hobič. Program je z izbranimi besedami povezovala Špela Mrak.

Kot je v svojem govoru poudaril slavnostni govornik, smo se zbrali, da se ob izbranih mislih spoštljivo poklonimo spominu na žrtve nesreč v gorah in na žrtve vseh vojn. Slavnostni govornik se je v svojem govoru ozrl na »zgodovinsko obdobje, ki nam je razumsko predstavljivo. Za gorske nesreče je to obdobje staro dobrih 200 let, saj je čas zavestnega osvajanja nekoristnega gorskega sveta pri nas in tudi v svetu star le dobrih 200 let. Prvo gorsko reševanje pri nas leta 1822 na Triglavu je povezano tudi s smrtjo bohinjskega vodnika Antona Korošca. Žal so naše gore od takrat pa vse do praktično včeraj vzele enostavno preveč življenj tistih, ki so šli v gore z gorniškiimi, planinskimi, alpinističnimi ali preprosto z doživetvenimi vzgibi. Njihove nesreče nam morajo biti vsem v spomin in opomin, da gore niso le lepe in mogočne, temveč tudi nevarne in njihov obisk zahteva resno pripravo, znanje in izkušnje ter vsekakor tudi srečo. Nesreče se namreč na žalost zgodijo tudi dobro pripravljenim, izkušenim z dobro opremo – a imajo ponesrečenci žal le smolo.«

»Gore so bile na žalost vedno v zgodovini tudi prizorišče spopadov. Tudi znameniti Oetzi, ledeni mož z bakrene dobe pred 5.500 leti, je umrl v gorah zaradi medplemenskih sporov glede pašnih pravic. Tu pod Krnom se ne bomo spominjali tako daleč nazaj, dovolj so le strašni spomini na umrle v konfliktech 20 stoletja, predvsem v prvi in tudi drugi svetovni vojni.«

»In preplete vojne, kot je svojo knjigo poimenoval Zdravko Likar, prinašajo trpljenje, kri, muke, umiranje. V času II. svetovne vojne, ko je tu šlo za narodno osvobodilni boj, so ljudje ponovno umirali. Bila je spet vojna v gorah, le do so bili cilji osvoboditve za naš narod vodilo, ki je premagovalo bolečine in izgube. Tudi to nam mora za vedno ostati v spominu in hkrati ne smemo spregledati mimo opomina, da je bila vsaka žrtev preveč. Bi dalo morda drugače? Težko, nikoli ne bomo vedeli, žal se človeški rod bojuje in pobija od Kajna in Abela dalje.«

Vojko Hobič je v zaključku slovesnosti predstavil pozabljenega pesnika Alojza Ruklija - Kmetiča in prebral njegovi pesmi Brezdomec in V spomin Bazoviškim žrtvam.

Tekst I. VEZOVIK, fotografije E. GERBEC.

IZROČITEV PRIZNANJA ZDRUŽENJA

Dne 17. 9. 2025 smo člani Društva Sever Severne Primorske iz pododbora Tolmin obiskali Milana Eržena v njegovem obratu v Dolenji Trebuši in mu svečano izročili bronasti znak naše organizacije. Obenem smo si ogledali zanimive in moderne proizvodne prostore.

Tekst in fotografije VEZOVIK I..

VSESLOVENSKO ZBOROVANJE ZA MIR—CERJE

V soboto, 20. septembra 2025, s pričetkom ob 11.00 uri, je na Cerju pri pomniku braniteljem slovenske zemlje, pod pokroviteljstvom Zavoda Miren – Kras, Občine Miren-Kostanjevica in Društva za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske v sodelovanju z Zvezo Društev General Maister, Zvezo združenj borcev za vrednote NOB Slovenije, Zvezo društev civilnih invalidov Slovenije, Zveze društev vojnih invalidov Slovenije, Zveze veteranov vojne za Slovenijo, Zveze slovenskih častnikov, Zveze policijskih veteranskih društev SEVER, Zveze društev in klubov MORIS in Društvom Soška fronta 1915-1917 združenih v koordinaciji KoDVOS ob mednarodnem dnevu miru, potekalo vseslovensko zborovanje za mir. Sledil je prihod praporščakov Združenja veteranskih organizacij KoDVOS.

Pozdravni nagovor je pripadal gostitelju prireditve g. Mauriciju HUMAR, županu Občine Miren-Kostanjevica in g. Gorazdu HUMAR, predsedniku društva za negovanje rodoljubnih tradicij TIGR Primorske. Slavnostni govor pa je imel mag. Borut SAJEVIC, minister za obrambo Republike Slovenije. V govoru je poudaril nujnost, da se obnašamo človeško, da orožja ne uporabljamo za napad ampak, če je potrebno za obrambo. Pomembnost, da se učimo iz zgodovine in jo ne spreminjamo po trenutni politični potrebi. Dodal je, da ne more biti opravičila za sodelovanje z okupatorjem oz. agresorjem. Med drugim je prisotne pozval k zbranosti v spomin na žrtve v Ukrajini in Gazi. Elotni govor pa je povezovala zavezanost Slovenije k miru in pravičnosti.

Program je povezovala ga. Martina Arčon. Pod scenarijem in režijo, Vladimirja JURC so nastopali: Policijski orkester, solistka Rebeka Pregelj v spremljavi pianista Blaža Pahorja, Oktet Simon Gregorčič, igralca Maja Blagovič in Gojmir Lešnjak – Gojč ter harmonikar Aleksander Ipavec – Ipo. Poleg uglednih gostov domačih in iz tujine, predsednikov in predstavnikov veteranskih in domoljubnih organizacij smo se ob mednarodnem dnevu miru pri pomniku na Cerju, številčno udeležili tudi veterani vojne za Slovenijo 1990/91, člani društev ZVVS, Sever, ZŠC in njihovi družinski člani. Tekst in fotografije Vid ŠIBELJA.

S SPLETNE STRANI ZPVS SEVER

Iz spletne strani ZPVD SEVER.

ZANIMIVA REAKCIJA POLITIKE OB POVIŠANJU OBRAMBNIH IZDATKOV

Dnevnik-Dnevnikov objektiv 18.7.2025

Vendar je bila Socialistična Republika Slovenija (SRS) po letih 1967 in 1968, ko je pristojnost za notranjo varnost v Sloveniji dobila slovenska milica, in ko je bila v Sloveniji ustanovljena in organizirana teritorialna obramba (TO). Ja, Slovenci smo to pristojnost vzeli zelo resno in v milici oziroma organih za notranje zadeve (ONZ) izjemno dobro zgradili sistem notranje varnosti, ki je lahko v primeru izrednih razmer, neposredne vojne nevarnosti in vojne postal tudi sestavni del oboroženih sil. TO se je v Sloveniji vedno bolj kazala kot samostojna oborožena sila SRS. Zveznim organom Jugoslavije ni ustrezalo ne eno ne drugo. Zvezni sekretariat za notranje zadeve je na vse načine želel ponovno centralizirati organe za notranje zadeve in milico (krepitev zvezne milice in njene pristojnosti, enotne uniforme, enotni informacijski sistem...), zvezni sekretariat za ljudsko obrambo in generalštab JLA pa sta želela krepiti varovanje jugoslovanske meje v Sloveniji, stometrski mejni pas so želeli povečati v kilometrskega. Podobni poskusi »lastninjenja« so se dogajali tudi z željo popolne podreditve TO, kar se je pokazalo tudi s poskusom razorožitve TO leta 1990, kar so preprečili njeni številni zavedni in ponosni pripadniki.

Vse opisano nakazuje, da mora imeti vsaka država zagotovljeno notranjo in obrambno varnost, ne glede ali je v Natu ali ni. Slovenija si je v Jugoslaviji mimo nje obe varnosti postopno gradila ob vedenju, zlasti po letu 1980, da skupno življenje v Jugoslaviji postaja vse bolj »oddaljeno« in da zelo pogosto nastajajo konflikti z zveznimi organi (nismo ukrepali ob »političnih prekrških«, sovražni propagandi, 57. reviji...). Zaradi 57. revije je bil v Ljubljani zvezni sekretar za notranje zadeve. Tukaj se ne bi spuščali v to, kako so se politiki na oblasti in opozicija opredeljevali za samostojno Slovenijo in kdo je bil pri tem najbolj zaslužen, kdo je pritiskal na plin, kdo je pritiskal na zavoro. Po mojem mnenju je vse potekalo idealno, vse je bilo storjeno ob pravem času, včasih zelo odločno, včasih zadržano in vselej kontrolirano, kar ne more biti nikoli več ponovljeno.

V nadaljevanju se navezujem predvsem na milico in ONZ. Zlasti za milico moram reči, da se je ves čas prilagajala nastajajočim varnostnim razmeram in je tudi počasi, predvsem v zadnjem času opuščala nekatere aktivnosti, ki niso bile več sprejemljive za delo milice (akcija Vrnitev, akcija Dopust...); odklonili smo tudi izvajanje nekaterih drugih nalog, ki jih je zahtevala služba državne varnosti. Prav tako se je milica organizacijsko in operativno pripravljala na izredne razmere in vojno. Organizirano je imela posebno enoto milice s 1391 pripadniki milice in vojno enoto milice s preko 8.000 pripadnikov milice.

Projekt varovanja meje s Hrvaško (Jugoslavijo) smo začeli pripravljati že v jeseni leta 1989 in ga končali aprila 1990. Milica je bila torej že pred 15. majem 1990 dokaj dobro pripravljena za primer »odcepitve« Slovenije od Jugoslavije. In ko je leta 1991 poskušala zvezna milica ob pomoči JLA zasesti mejne prehode v Sloveniji, smo se skupaj s TO, narodno zaščito in državljankami in državljani temu uprli in na koncu dobili vojno proti JLA. Miličnikov in drugih delavcev ONZ je bilo skupaj z rezervnimi miličniki več kot 10.000, pripadnikov TO pa je bilo nekaj več kot 35.000. Takrat so bili miličniki, teritorialci, narodni zaščitniki in drugi tudi usposobljeni za obrambne naloge, urejeno je bilo obvezno služenje vojaškega roka, v šolah je na različne načine potekalo vojaško usposabljanje, usposabljalo se je narodno zaščito in imeli smo dobro izdelan sistem družbene samozaščite, prav tako ne smemo pozabiti na vsakoletne vaje »Nič nas ne sme presenetiti« (NNNP).

Po sprejetju v Nato smo opustili naborniški sistem, pozabili smo na rezervni sestav Slovenske vojske in slovenske policije, opustili smo družbeno samozaščito in narodno zaščito, samo formalno smo opredelili državljansko samovarovanje, v izobraževalnem sistemu smo opustili predvojaško vzgojo oziroma vojaški predmet, nimamo več vojne enote policije in TO - da ne naštevam vsega. In kaj imamo od vsega tega danes? Izstopili bi celo iz Nata oziroma se politiki igrajo s članstvom v Natu, kar je nestrokovni pristop k reševanju zapletenega sistema financiranja obrambnih izdatkov, Sloveniji pa smo tudi že povzročili veliko mednarodno škodo.

Zresnimo se. Prepustite stroki, da glede na nove varnostno-obrambne razmere v Evropi, njeni bližini in svetu, temu prilagodi nacionalno varnostni sistem Republike Slovenije (RS). Sprejeta je bila resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040, kar je na neki način negacija nacionalnovarnostnega sistema RS. Šele takrat, ko bi se zaradi omenjenih razmer sprejela nova izhodišča za nacionalnovarnostni sistem RS oziroma resolucija o strategiji nacionalne varnosti RS, bi morala biti sprejeta obrambna resolucija. In sedaj imamo obrambno resolucijo, ki se sklicuje na strategijo iz leta 2019, in zagotavlja se samo obrambna odpornost s strani Slovenske vojske (tudi financira), druge izjemno pomembne subjekte nacionalnovarnostnega sistema pa se enostavno obide. Ali smo pozabili na vojno za samostojno Slovenijo in na to, kdo vse je sodeloval v oboroženih spopadih z JLA in kdo vse je na drug način sodeloval v vojni za Slovenijo. Zresnimo se, ne hitimo, temeljito proučimo

pogoje financiranja s strani Nata, sprejmemo njihove ugodnosti in sredstva v višini kakršnega koli dogovorjenega odstotka, racionalno uporabimo sredstva za Slovensko vojsko in tudi za druge subjekte nacionalnovarnostnega sistema oziroma za druge vzporedne projekte.

Začnimo se ukvarjati s to problematiko in upoštevajmo našo majhnost in drugo specifiko ter spomnimo se naše vojne za samostojno Slovenijo, ki je gradila na konceptu vsesplošnega ljudskega odpora. Na tem moramo tudi danes graditi in ne misliti, da bo odpornost naše države v primeru vojne zagotovila samo Slovenska vojska. Že sedaj moramo Natu jasno povedati, da naš obrambni koncept obsega tudi obrambno delovanje policije in drugih varnostnih subjektov, prav tako zasebno varnostnih subjektov, ter varnostno samoorganiziranje civilne družbe.

Sedaj, ko se srečujemo z obvezo oboroževanja in usposabljanja za primer vojne ogroženosti, je pravi čas, da jasno povemo, da policisti in vojaki Slovenske vojske niso klasični javni uslužbenci, temveč uniformirani in oboroženi branitelji obrambne in notranje varnosti RS. In tudi zaradi tega so včasih imeli beneficirani delovni staž, 2-odstotni dodatek na plačo in druge ugodnosti. To in še marsikaj drugega bi vabilo in držalo policiste ter vojake v policiji in v Slovenski vojski. Tudi to bi lahko uredili, kot je za druge primere navedel finančni minister, s kreativnim »računovodenjem«.

In čisto na koncu: ali bi morali sedaj poleg strateških in doktrinarnih dokumentov sprejeti, po zgledu ZUJF-a, zakon o obrambno-varnostni odpornosti Slovenije? Takšen zakon bi moral zaobjeti vse vladne resorje oziroma njihove krovne predpise ter druge akte, v katerih bi se zelo jasno določilo, kaj morajo storiti za večjo obrambno-varnostno odpornost RS (obramba in zaščita, policija, varnostno-obveščevalne službe, šolstvo, infrastruktura, sodstvo, zavodi za izvrševanje kazenskih sankcij, zdravstvo, lokalne skupnosti, državljansko samovarovanje ...). To ni zaveza Natu, to je Slovenija dolžna storiti zaradi zagotovitve lastnega učinkovitega nacionalnovarnostnega sistema.

Torej preklicati je treba predlog za razpis posvetovalnega referenduma o povišanju obrambnih izdatkov in se lotiti zahtevnega dela, pri katerem bi lahko bili v veliko pomoč izkušeni veteranov vojne za Slovenijo leta 1991.

Izr. prof. dr. Tomaž Čas

Predsednik ZPVD Sever

POMOČ IZ NARAVE – ZA MOŠKE IN ŽENSKES VSEH STAROSTI

KAPSULE CBD²

ENERGIJA IN OBNOVA

- ✓ Naravna podpora za več energije
- ✓ Hitrejša regeneracija po naporih
- ✓ Izboljšana telesna vzdržljivost

KAPSULE CBD³

ZDRAVJE SKLEPOV IN KOSTI

- ✓ Krepi kosti in hrustanec
- ✓ Podpira gibljivost in prožnost kosti in sklepov
- ✓ Preprečuje zatekanje sklepov, artritis, putiko, osteoporozo

KAPSULE CBD⁴

VESELJE IN RADOST V MENOPAVZI

- ✓ Blaži vročinske valove in potenje
- ✓ Spodbuja globok in miren spanec
- ✓ Učinkuje na čustveno ravnesje in nadzor telesne teže

MACHO TESTOSTERON

MOŠKA MOČ IN VITALNOST

- ✓ Naravno spodbuja testosteron
- ✓ Podpira libido in moč
- ✓ Prinaša več samozvesti in energije

Vas zanima več? Pokličite nas ali obiščite našo spletno stran!
Naši svetovalci vam bodo z veseljem pomagali izbrati pravi izdelek za vaše potrebe!

☎ 080 488 805 🌐 www.abbanutrition.si | www.abbanutrition.com

ABBA Nutrition Ltd, 85 Great Portland Street, London, W1W 7LT, Združeno kraljestvo. Izdelki niso namenjeni diagnosticiranju, zdravljenju ali preprečevanju bolezni. Vse navedbe temeljijo na javno dostopnih virih in uporabniških izkušnjah. Uporaba prehranskih dopolnil ne nadomešča uravnotežene prehrane ali zdravniškega nasveta. V primeru zdravstvenih težav ali jemanja zdravil se pred uporabo posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.

ŠPORT ZA STAREJŠE

JULIANA TRAIL 270/16

DALJINSKA POHODNIŠKA POT

DRUGA POLOVICA 18. ETAPE JEŽA — KORADA

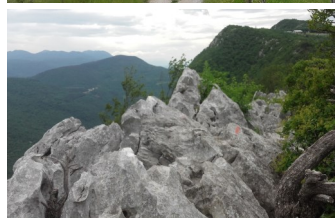
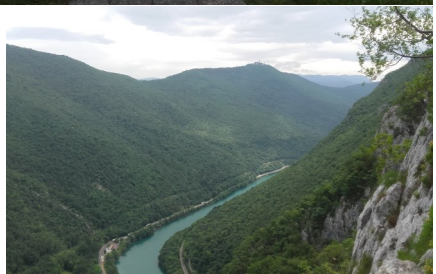
20. ETAPA ŠMARTNO—SOLKAN

Podatki o etapi: Predvidena dolžina 15 km, vzpon 509 m, spust 687 m, predviden čas hoje 4 ur 30 minut, čas efektivne hoje 5 ur. Hodil in fotografije Dušan KOMAR.

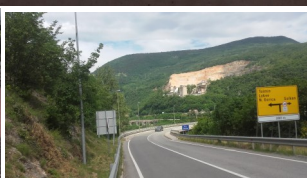
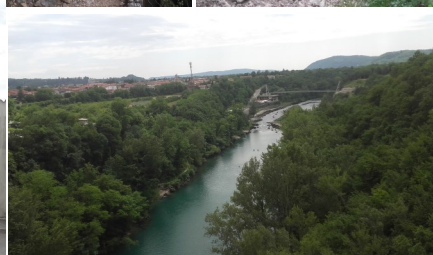
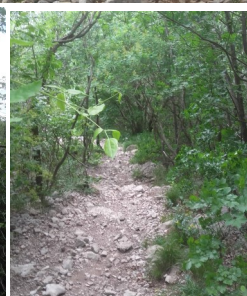
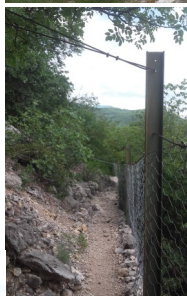
Pot sem začel pri TIC v Šmartnem. Ker so obupni urniki avtobusnih prevozov iz N. Gorice v Šmartno sem se v N. Gorico pripeljal z avtobusom od tu pa s taksijem v Šmartno. Najprej sem si ogledal del Šmartnega, spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja. Iz parkirišča sem se po ozki ulici odpravil proti vasi Imenje (po isti poti kot sem prišel iz Korade). Na začetku vasi sem zgrešil odcep desno proti stolpu v Gonjačah. Spustil sem se v vas Imenje in šel skozi njo. Konec vasi sem srečal moškega, ki mi je povedal, da bi moral pred vasjo desno. Tu sta dve poti spodnja gre proti Koradi, mimo stolpa, zgornja pa pripelje tik pod stolp. Odšel sem po zgornji poti in po njej prišel do razglednega stolpa, ki je 23 metrov visok. Ob lepem vremenu se iz njega vidijo Julijske in Karnijske Alpe, Dolomiti, Furlanija, Tržaški zaliv, Kras, Vipavska dolina in Trnovski gozd. Ob stolpu je spomenik, posvečen 315 žrtvam druge svetovne vojne na desnem bregu Soče, ki je delo akademskega slikarja Janeza Boljke. Od stolpa sem se spustil v vas Gonjače, ter zapustil vas med vinogradi in sadovnjaki odšel v smeri Kojskega. Ko sem prišel na cesto sem nadaljeval navzdol v vas. Po cca 100 m sem zavil levo po cesti v hrib in kmalu zapustil vas. Po njej sem prišel do večje ceste, kjer sem zavil desno in prišel do spomenika dogodkom 1991. Nadaljeval sem naprej in kmalu zavil levo (smerokaz) na cesto, ki je postala kmalu makadamska. Po njej sem prišel o Lovskega doma LD Sabotin, poleg katerega je tudi spominsko obeležje izvidnici briške čete. Cesta kmalu zgubila in sem prišel na stezo po kateri sem po klifu – robu slemena nadaljeval do parka miru pod Sabotinom.

Ta del poti je precej previsen in kamnit, so pa lepi razgledi na Sočo in hribovje na njenem levem bregu in seveda Sveto goro. Ob poti je precej ostalin iz i. svetovne vojne kot so bunkerji, strelski jarki in podobno. Občasno so tudi table, ki opozarjajo na rastlinski in živalski svet značilen za to območje. Po tej stezi sem prišel do parka miru. Bivše karavle na Sabotinu. Ogledal sem si park, zatem pa sem se povzpел na vrh Sabotina, kjer je tudi žig etape. Od tu sem se spustil do obzidja bivše cerkvice, potem pa mimo droga za zastavo in napisal TITO proti dolini. V tem delu poti je lep razgled na Solkan, Novo Gorico, Gorico in okoliške kraje. Tudi ta steza je deloma kamnita in naporna. Po prehodu čez cesto za Brda sem se spustil do naslednjega ovinka, kjer sem po cesti nadaljeval do novega mostu čez Sočo in preko njega v Solkan. Ker sem imel čas sem si tu ogledal spominsko obeležje sodelujočim pri osamosvojitvi Slovenije 1991 in spomenik Edvardu RUSJANU. Počakal sem avtobus in domov.

Po tedaj veljavni trasi Julijana trail—pohodne poti, bi se morala zgodba tu zaključiti. Vendar so leta 2024 dodali še tri etape v Breginjskem kotu. Več o tem v naslednjih številkah.

ZGODOVINA—PRISPEVKI

Nadaljujem s predstavitvijo osebnosti iz Tolminske.

HVALA BOGOMIL, TIGROVEC, POLITIK (1908— neznano)

Hvala Bogomil se je rodil 5. oktobra 1908 na Slapu ob Idriji. Oče Anton je bil kmet in zaveden Slovenec. V avstrijski vojski je bil označen kot politično sumljiv. Bil je tudi predsednik Bralnega in pevskega društva. Po prvi svetovni vojni je bil Anton podžupan do nastavitve podeštata. Bogomil se je po osnovni šoli po pol leta učil za mehanika in trgovca. Ko so zaprli mehanično delavnico in Kmetijsko zadrugo v Idriji, se je pri bratu izučil za kovača. 1930 se je povezal z organizacijo TIGR na Kneži in v Rutu. Tam je prejemal ilegalni tisk in orožje in ga z več sodelavci širil po Šentviški planoti, Idrijski dolini in Baški grapi do aretacije 29. oktobra 1940. Trdovratno je zanimal obtožbe, zato je bil poldrugi mesec zaprt v podzemeljski kleti na goli deski, strahotno mučen in po več dni brez hrane in vode. Ker niso imeli dokazov ali priznanja so ga začasno izpustili in strogo policijsko nadzorovali— kmalu so ga zopet aretirali in internirali v Corropoli oz. Castel S. Angelo. V internaciji je sodeloval v tajnem pevskega zboru ter v kulturnem in marksističnem krožku. Po italijanski kapitulaciji se je iz Pescare peš vrnil domov, vzel skrito orožje in odšel k partizanom, kjer je imel vzdevek Ivo. Februarja 1944 je bil sprejet v KPS in imenovan za njenega tajnika za okoliš Bukovo, poleti pa je postal član okrožnega KKPS za Baško grapo. Po reorganizaciji pa še za Cerkljansko. Avgusta 1944 je bil delegat zbora aktivistov v Črnomlju, decembra pa je prevzel posle pooblaščenca OZNE za okraj Kobarid. Kasneje za okraj Brda, po vdaji Nemčije pa za Bovec-Trbiž. Po odpustitvi iz vojske maja 1946 je postal referent za izgradnjo ljudske oblasti pri ONOO Tolmin. Postal je tajnik okrajnega Sveta sindikatov, referent in nadzornik za delo pri OLO Tolmin. Aprila 1948 so ga izvolili v odbor OLO Tolmin in mu zaupali poverjenišтво za delo. Od oktobra 1948 do oktobra 1950 je bil predsednik okrajnih kontrolnih komisij, nato dve leti poverjenik za krajevno gospodarstvo in promet OLO Tolmin. Od 1952–64 je bil upravnik Komunalnega zavoda Tolmin, maja 1964 je odšel v pokoj. Hvala Bogomil je med redno zaposlitvijo opravljal številne družbeno-politične naloge v odboru OLO Tolmina in N. Gorice, bil je sodnik porotnik Okrožnega sodišča v N. Gorici in Okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru, predsednik komisije za agrarno reformo, član komisije za potrjevanje tarifnih pravilnikov pri OLO Tolmin, za volitve in imenovanja pri OLO N. Gorica, za urbanizem in za varnost cestnega prometa, predsednik sveta za notranje zadeve OLO Tolmin, član Glavnega odbora. OF SRS, delegat II. kongresa OF za SRS aprila 1948 in III. kongresa aprila 1951 in druge. Poročen je z Ivanko Kosmač, sestro pisatelja Cirila Kosmača. V NOB so sodelovali: oče, mati, 3 bratje in 3 sestre; oče je bil ubit v Tolminu, starejši brat je umrl v Dachauu.

MAJNIK Marija, TIGROVKA (1909— neznano)

Majnik Marija je bila rojena 1. aprila 1909 v Volčah. Po končani osnovni šoli v Volčah je šolanje nadaljevala na učiteljski šoli v Tolminu, maturirala pa je v Vidmu. Sodelovala je v pevskega in tamburaškega zboru ter v dramskem odseku Prosvetnega društva Volče. Bila je narodno zavedna: že v dijaških letih je bila članica ilegalnega dijaškega društva Jadran. Po ukinitvi slovenske šole je tajno poučevala otroke slovenščino, razdeljevala knjige ter ilegalni protifašistični tisk. Bila je tajni kurir za Gorico in Trst, slovenske knjige pa je nosila tudi v Benečijo. Zbirala je podatke o fašističnih nasiljih, aretacijah ter delila hrano fantom, ki so iz Jugoslavije na Primorsko nosili slovensko literaturo in ilegalni tisk. Tako kot njenemu bratu, Antonu Majniku, tudi njej fašistične oblasti zaradi narodne pripadnosti niso dodelile učiteljskega mesta. Po mnogih zavrnjenih prošnjah ji je goriška kvestura izdala potni list za Jugoslavijo pod pogojem, da podpiše izjavo, da se ne bo nikoli več vrnila v Italijo. Med leti 1933 in 1940 je poučevala v raznih krajih na Štajerskem. Ko so nacisti napadli Jugoslavijo, so Marijo Majnik zaprli na gradu Borl, ji vzeli vso imetje in jo pregнали na Hrvaško. Brez prebite pare se je na skrivaj vrnila v Ljubljano in se povezala z Osvobodilno fronto. Sestala se je z bratom Antonom Majnikom, ki ji je dal navodila za reševanje Ferda Kravanje, ki je bil težko ranjen in zastražen v bolnišnici. Za tem je v strogi tajnosti organizirala reševanje, našla je somišljenike, ki so ji pomagali, med njimi so bili tudi dr. Derganc, sestre usmiljenke in inženir Štucin. Med reševanjem je Marija Majnik večkrat obiskala Kravanjo. Januarja leta 1942 ga je vodila v Moste da se izogne sovražnikom, prav takrat pa je bila tam preiskava. Italijani so odpeljali Marijo Majnik in več moških, vključno s Kravanjo, ki so ga kasneje izpustili. Marija Majnik je bila zaprta sedem mesecev. Preoblečena v starko je prisostvovala procesu proti obtoženim reševalcem Kravanje. Ti so se nanjo izgovarjali, a je niso nikoli omenili, tako je sodnik večkrat izgovoril besede "Chi sarà stata quella donna misteriosa!" ("Le kdo je bila ta skrivnostna ženska!"). V Ljubljani je kot ilegalka sodelovala v NOB, kasneje pa se je pridružila NOV na Dolenjskem. Na Primorskem je nadzirala slovenske šole, najprej na severu Primorske, nato pa še na ostalih področjih. Po vojni je bila referentka za šolstvo za tržaško okrožje, nato referentka za prosveto v Trstu, nazadnje pa referentka za šolstvo občine Koper. Leta 1964 se je upokojila, a ostala aktivna: vodila je občinsko Zvezo prijateljev mladine in sodelovala v družbeno-političnih organizacijah v Kopru.

Tekst vzet iz spletne strani: <https://www.slovenska-biografija.si/>

BREZ NJIH BI NAM ŠLO TEŽJE

PODGORNİK

ABBA[®]
NUTRITION

V letu 2025 so nam pomagali naslednji: SKRTEL d.o.o.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVEZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV
ZA VREDNOTE NOB
SLOVENIJEASSOCIATIONS OF THE NATIONAL
LIBERATION MOVEMENT OF SLOVENIA

Združenje borcev za vrednote NOB Tolmin

KS Dolenja Trebuša

TD Most na Soči

KS Tolmin

KS Kneža

J.A.F. Tapetništvo Jerica Kravanja

Steklarski servis Uroš CVEK

V letu 2024 so nam s sredstvi, materialno ali storitvami pomagali:

EMOK[®]

SKRTEL d.o.o.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVEZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV
ZA VREDNOTE NOB
SLOVENIJEASSOCIATIONS OF THE NATIONAL
LIBERATION MOVEMENT OF SLOVENIA

Združenje borcev za vrednote NOB Tolmin

KS Dolenja Trebuša

J.A.F. Tapetništvo Jerica Kravanja

KS Kneža

KS Šentviška gora

Steklarski servis Uroš CVEK

LD Planota

LD Trebuša

TED Dolenja Trebuša

TD Most na Soči

Albert Einstein umre, pride pred Boga in mu reče:
"Dragi Bog, saj veš, da sem avtor najslavnejše formule
vseh časov, zdaj pa bi rad spoznal formulo, po kateri si
ustvaril človeka."

Bog vzame papirček, svinčnik, nekaj napiše in mu napi-
sano izroči.

Eistein dolgo gleda v formulo, potem pa le zamišljeno
reče:

"Ampak tukaj je napaka..."

"Ja, vem," reče Bog.

Mož je vsak večer prišel napit domov in žena mu je
stalno pridigala ob prihodu. Ko je to povedala svoji
prijateljici ji je ta svetovala naj spremeni taktiko. In res.
Ko se je mož nekega večera pijan vrnil domov je odložil
plašč, žena pa mu je takoj ponudila copate.

"Boš jedel, ljubi moj?" ga je vprašala. "Si še žejen? Boš
morda kavico?" Mož je presenečeno obstal, se obrnil
in odšel proti izhodu.

"Oprostite, zamenjal sem vrata stanovanja!" je dejal.

"Mama, z možem sva se na smrt sprla."

"Hčerka moja, to se dogaja v vsakem zakonu."

"Potem mi pa povej, kam naj skrijem truplo."

"Koliko ljudi dela v vašem ministrstvu?"

"Četrtna."

Upokojeni par sedi na terasi in on jo vpraša: "Kako bi ti
živela naprej, če bi jaz umrl?" Ona: "V stanovanje bi vzela
kakšno vdovo ali ločenko, mogoče dve, da bi si delale dru-
žbo. Verjetno mlajši, ker sem še kar aktivna. Kaj bi pa ti,
če bi prej umrla jaz?" On: "Verjetno isto."

Na cesti sta se srečala prijatelja in eden reče: "Slišal sem,
da je umrla tvoja tašča! Kaj pa je imela?" "Nekaj nakita,
televizijo in nekaj prihrankov?" "Ne, ne, saj nisem tako
mislil. Kaj ji je manjkalo?" "Dodatno zdravstveno zavarova-
nje, pokojnina?" "Ne! Hotel sem samo vprašati, zakaj
je umrla." "Ah, to te zanima! Poslal sem jo v klet, da pri-
nese nekaj krompirja, da ga bom skuhal za kosilo. Šla je
po stopnicah, padla in si zlomila vrat." "In kaj si naredil
potem?" "Skuhal sem testenine."

"Kam greš, otrok moj, tako pozno od doma?" vpraša ma-
ma sina. "V javno hišo." "Brezobraznež! Takoj v posteljo!"
"Prav, potem naj pa oče sam prinese dežnik, ki ga je tam
pozabil."

Žena peče jajca za zajtrk. Nenadoma vdre v kuhinjo njen
mož: "Pazi. Pazi! Dodaj še malo olja! Oh, Bog! Pečeš jih
preveč naenkrat. . . . Preveč! Obrni jih! Zdaj jih obrni!!!
Potrebuješ več olja. Joj! Kje bomo našli več olja? Zažgala
se bodo! Pazi ... Pazi! Rekel sem ti da pazi!!! Nikoli me ne
poslušaj, ko kuhaš! Nikoli . . . Obrni jih! Pohiti! Si nora? Si
res totalno znorela??? Ne pozabi jih posoliti. Veš, da ve-
dno pozabiš na sol. Posoli. Posoli! Posoli!!!!" Žena ga za-
prepadeno gleda: "Pa kaj je s tabo? Misliš, da ne znam
speči nekaj jajc?" Mož mirno odgovori: "Ne, samo hotel
sem ti pokazati, kako se počutim, ko vozim."